

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۷۳

اساسنامه بنیاد ملی نخبگان کشور مصوب جلسه ۵۶۲ مورخ ۱۳۸۴/۳/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

مقدمه

نظر به تاکید مقام معظم رهبری در استفاده صحیح و مناسب از ظرفیت‌های علمی نخبگان در راستای توسعه کشور و لزوم حرکت انقلابی در مسیر رفع موانع و مشکلات تولید دانش و جنبش نرم افزاری در جلسه دیدار برخی از نخبگان علمی کشور با ایشان در مهر ماه ۱۳۸۳، بنیاد ملی نخبگان کشور با اساسنامه‌ای به‌شرح ذیل تشکیل می‌گردد:

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - نام: نام بنیاد عبارت است از بنیاد ملی نخبگان کشور که از این پس در این اساسنامه به اختصار «بنیاد» نامیده می‌شود.

ماده ۲ - هدف: هدف از تأسیس بنیاد، عبارت است از برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری برای شناسایی، هدایت، حمایت مادی و معنوی نخبگان، جذب، حفظ و به‌کارگیری و پشتیبانی از آنان در راستای ارتقای تولید علم، فناوری و توسعه علمی و متوازن کشور و احراز جایگاه برتر علمی، فناوری و اقتصادی در منطقه براساس سند چشم‌انداز کشور درافق ۱۴۰۴.

ماده ۳ - وظایف

۱ - سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی برای:

۲۷۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

الف) پشتیبانی مادی و معنوی از نخبگان کشور؛

ب) شناسایی، هدایت و حمایت نخبگان به منظور ارتقای تولید علم در کشور؛

ج) کشف، جذب و پرورش استعدادها و حمایت از شخصیت‌های جامع الشرایط علمی؛

د) حمایت از نخبگان برای انجام فعالیت‌های تحقیقاتی و کارآفرینی.

-۲- ایجاد هماهنگی میان سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با نخبگان و نظارت بر فعالیت‌های مربوط به آنان در جهت اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های مصوب؛

-۳- کمک به فراهم نمودن تسهیلات و امکانات لازم برای دسترسی محققان و نخبگان به تحقیقات جهانی و انتقال فناوری‌های جدید به کشور در راستای تحقق اهداف توسعه علمی و متوازن کشور؛

-۴- کمک به فراهم نمودن تسهیلات و امکانات لازم برای حضور نخبگان در همایش‌های علمی در داخل و خارج کشور؛

-۵- تشکیل شبکه جهانی ویژه نخبگان ایرانی در داخل و خارج از کشور.

ماده ۴- تعریف نخبه و احراز نخبگی

نخبه: به فرد برجسته و کارآمدی اطلاق می‌شود که اثرگذاری وی در تولید علم، هنر و فناوری کشور محسوس باشد و هوش، خلاقیت، کارآفرینی و نبوغ فکری وی در راستای تولید دانش و نوآوری موجب سرعت بخشیدن به رشد و توسعه علمی و متوازن کشور گردد. احراز نخبگی افراد براساس آیین نامه پیشنهادی هیأت امنا و تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی خواهد بود.

ماده ۵- شکل حقوقی

بنیاد دارای شخصیت حقوقی مستقل است و به صورت مؤسسه دولتی و منحصرأ براساس مقررات این اساسنامه تحت نظر رئیس جمهور اداره می‌شود.
رئیس بنیاد معاون رئیس جمهور است.^۱

۱- اصلاحی مصوب جلسه ۵۹۳ مورخ ۱۳۸۵/۸/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۷۵

فصل دوم- ارکان

ماده ۶- ارکان

بنیاد دارای ارکان زیر می باشد:

۱- هیأت امنا؛

۲- رئیس بنیاد؛

۳- شورای نخبگان.

ماده ۷- هیأت امنا

هیأت امنا عالی ترین مرجع بنیاد در زمینه سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری و دارای کلیه اختیارات قانونی در حدود اهداف و وظایف بنیاد و اداره امور آن می باشد. ریاست هیأت امنا با رئیس جمهوری اسلامی ایران می باشد.

ماده ۸- ترکیب هیأت امنا

(الف) اعضای حقوقی:

۱- رئیس جمهور (رئیس هیأت امنا)؛

۲- معاون اول رئیس جمهور (رئیس بنیاد)؛

۳- معاون رئیس جمهور و رئیس بنیاد؛^۱

۴- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی؛

۵- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛

۶- وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی؛

۷- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی؛

۸- وزیر آموزش و پرورش؛

۹- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور؛

۱۰- رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی؛

۱۱- رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها؛

۲۷۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۱۲- رئیس جهاد دانشگاهی؛

۱۳- رئیس دانشگاه آزاد اسلامی.

تبصره ۱- برای پیشبرد اهداف بنیاد، قایم مقام رئیس بنیاد طبق ضوابط تصویب شده توسط هیأت امنا و با رعایت شرایط مندرج در ماده ۱۰ اساسنامه منصوب می‌شود.

تبصره ۲- احکام اعضاي فوقالذکر توسط رئیس هیأت امنا صادر خواهد شد.

(ب) اعضاي حقيقى:

نه نفر از شخصیت‌های خبره و نخبه علمی کشور به عنوان اعضاي حقيقى که دو نفر از آنها از علمای برجسته حوزه‌های علمیه به انتخاب شورای عالی حوزه علمیه قم و دو نفر از بانوان نخبه علمی کشور می‌باشند.^۱

تبصره ۳- احکام اعضاي فوقالذکر به پیشنهاد رئیس بنیاد و با حکم رئیس هیأت امنا صادر خواهد شد.

ماده ۹- وظایف هیأت امنا

۱- تعیین سیاست‌ها و برنامه‌ها و خطمشی فعالیت‌های بنیاد؛

۲- تصویب سیاست‌ها و برنامه‌های لازم در ارتباط با نخبگان که توسط رئیس جمهور ابلاغ می‌شود؛

۳- سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری کلان درخصوص نخبگان و تصویب آیین‌نامه‌های داخلی و اجرایی بنیاد؛

۴- بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهادهای رئیس بنیاد و یا پیشنهادهایی که از جانب حداقل یک سوم از اعضاء هیأت امنا ارایه شده باشد؛

۵- تصویب نمودار سازمانی و پست‌های مورد نیاز بنیاد؛

۶- تصویب بودجه و ترازنامه سالیانه بنیاد؛

۱- شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۸۷ مورخ ۸۵/۴/۲۰ بند «ب» ماده ۸ اساسنامه بنیاد ملی نخبگان کشور را به شرح فوق اصلاح نمود.

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۷۷

- ۷- تصویب آییننامه‌های نحوه ارایه کمک‌های مادی و معنوی بنیاد به نخبگان؛
  - ۸- ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌ها، مراکز و نهادهایی که متولی امور نخبگان می‌باشند؛
  - ۹- پیشنهاد ادغام مؤسسات و واحدهای سازمانی دستگاه‌های اجرایی که در رابطه با امور نخبگان فعالیت می‌نمایند به مراجع قانونی ذیربط جهت تصویب؛
  - ۱۰- تصویب اساسنامه صندوق‌های حمایتی در ارتباط با نخبگان علمی و دانشمندان و پژوهشگران؛
  - ۱۱- تصویب آیین نامه جذب و به کارگیری نخبگان علمی کشور و نحوه ارایه کمک‌های مادی و معنوی به آنان؛
  - ۱۲- تصویب آیین نامه‌ها و مقررات مورد نیاز بنیاد؛
  - ۱۳- بررسی و اتخاذ تصمیم در اموری که از سوی رئیس هیأت امنا یا رئیس بنیاد در دستور کار هیأت امنا قرار می‌گیرد و در راستای تحقق اهداف و انجام وظایف بنیاد است؛
  - ۱۴- پیشنهاد اصلاح و یا تغییر اساسنامه به شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
  - ۱۵- بررسی و تصویب کلیه ضوابط پیشنهادی از سوی شورای نخبگان.
- تبصره ۱- جلسات عادی هیأت امنا سالی دوبار به پیشنهاد رئیس بنیاد تشکیل می‌شود. هر جلسه با حضور حداقل دو سوم از اعضا هیأت امنا رسمیت می‌یابد و تصمیمات با رأی موافق اکثریت اعضای حاضر در جلسه معتبر می‌باشد.
- تبصره ۲- جلسات فوق العاده هیأت امنا بر حسب ضرورت با پیشنهاد رئیس بنیاد و یا رئیس هیأت امنا تشکیل می‌شود.
- تبصره ۳- ایجاد هرگونه مؤسسه در ارتباط با نخبگان با تأیید بنیاد به تصویب مراجع قانونی ذیرربط می‌رسد.
- ماده ۱۰- رئیس بنیاد: رئیس بنیاد (معاون اول رئیس جمهور) بالاترین مقام

۲۷۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

اجرایی بنیاد است. قایم مقام رئیس بنیاد از میان اعضای هیأت علمی و واحد شرایط زیر انتخاب می‌شود:

- ۱- دارای توانمندی علمی، پژوهشی و اجرایی در امور مربوط به نخبگان باشد.
  - ۲- دارای سوابق علمی و اجرایی درخشان بوده و آشنا با جامعه نخبگان و نیازهای علمی آنان باشد.
  - ۳- آشنا به معیارهای استاندارد بین‌المللی و سازوکارهای بنیادهای نخبه پرور جهان باشد.
  - ۴- نسبت به نظامهای علمی، اداری، مالی، اقتصادی و برنامه‌ریزی و مدیریت کشور اشراف داشته باشد.
- تبصره**- ریاست بنیاد و قایم مقام ایشان به عنوان سمت آموزشی و پژوهشی محسوب می‌شود.

ماده ۱۱- الف- وظایف رئیس بنیاد

- ۱- اجرای کلیه مصوبات هیأت امنا؛
- ۲- اداره و هدایت امور بنیاد و نظارت بر حسن اجرای فعالیت‌های آن در چارچوب اساسنامه، ضوابط و مقررات مصوب هیأت امنا؛
- ۳- اداره شورای نخبگان؛
- ۴- تأمین ساز و کار لازم جهت عملیاتی کردن ایده‌های نخبگان؛
- ۵- هماهنگی و هدایت مراکز علمی، اجرایی، تولیدی، خدماتی (دولتی و غیردولتی) برای جذب و به‌کارگیری نخبگان کشور؛
- ۶- پیشنهاد اصلاح و یا تغییر در مواد اساسنامه به هیأت امنا و پس از تأیید هیأت امنا جهت تصویب در شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
- ۷- برنامه‌ریزی برای تقویت روحیه و انگیزه‌های دینی، اخلاقی و ملی نخبگان در جهت خدمت به کشور؛
- ۸- ارایه گزارش سالانه از فعالیت‌های بنیاد به شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
- ۹- اطلاع‌رسانی مناسب و سالیانه به افکار عمومی در مورد فعالیت‌های بنیاد؛

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۷۹

- ۱۰- نصب و عزل کارکنان بنیاد، تعیین حقوق و دستمزد آنان طبق مقررات و آیین‌نامه استخدامی بنیاد که به تصویب هیأت امنا می‌رسد؛
- ۱۱- حفظ و حراست اموال و دارایی‌های منقول و غیرمنقول بنیاد؛
- ۱۲- تهییه گزارش عملکرد سالانه بنیاد و ارایه آن به هیأت امنا برای بررسی؛
- ۱۳- نمایندگی بنیاد در کلیه مراجع اداری و قضایی با حق توکیل به غیر برای استیفاده حقوق بنیاد در حدود مقررات؛
- ۱۴- ارایه ترازنامه و صورت منابع و مصارف ترکیبی سالانه هیأت امنا برای تصویب.

ماده ۱۲- شورای نخبگان

شورای نخبگان شورای علمی بنیاد است که ترکیب اعضای آن متشکل از رئیس بنیاد (رئیس شورا)، قائم مقام و معاونان بنیاد و ۷ نفر عضو اصلی می‌باشد که از میان نخبگان با پیشنهاد هیأت امنا و تأیید رئیس هیأت امنا و حکم رئیس بنیاد به مدت ۵ سال منصوب می‌گردد. شرایط و ویژگی اعضای شورای نخبگان و وظایف آن توسط هیأت امنا تعیین می‌گردد.

فصل سوم- امور مالی و اداری

ماده ۱۳- بودجه بنیاد از محل کمک‌های پیش‌بینی شده در ردیف‌های بودجه سالیانه کل کشور و کمک‌ها و هدایای اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی تأمین می‌شود.

تبصره ۱- بنیاد می‌تواند از محل منافع حاصل از تمامی موقوفات در نظر گرفته شده برای امور نخبگان برای برنامه‌های حمایتی و هدایتی خود استفاده نماید.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی می‌توانند در قالب مقررات قانونی مورد عمل قسمتی از اعتبارات سالیانه خود را جهت کمک به بنیاد اختصاص دهند.

۲۸۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ماده ۱۴- بنیاد نخبگان براساس آییننامه‌ها و مقررات اداری، مالی، استخدامی و تشکیلاتی خاص مصوب هیأت امنا که به تأیید رییس هیأت امنا می‌رسد، بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی، قانون مدیریت خدمات کشوری^۱ و سایر قوانین و مقررات عمومی، اداری، مالی و استخدامی اداره خواهد شد.

فصل چهارم- مقررات متفرقه

ماده ۱۵- محل اصلی بنیاد در تهران است و علاوه بر آن با تصویب هیأت امنا می‌تواند نمایندگی‌هایی در داخل و یا خارج از کشور داشته باشد.

ماده ۱۶- اموال منقول و غیرمنقول و حقوق و سایر امکانات بنیاد متعلق به دولت است که در صورت انحلال بنیاد به نهاد ریاست جمهوری تحويل خواهد شد.

اساسنامه فوق مشتمل بر یک مقدمه، ۴ فصل، ۱۶ ماده و ۹ تبصره در جلسه ۵۶۲ مورخ ۸۴/۳/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی- سید محمد خاتمی

۱- اصلاحیه مصوبه شماره ۷۰۰ مورخ ۹۰/۸/۱۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی